

Гребінник Л. В.

**Оптимізація роботи з дисципліни «Друга іноземна мова (німецька)» у
вищій школі в умовах дистанційного навчання**

Київський національний торговельно-економічний університет, Київ

З переміщенням навчальних процесів у онлайн площину найбільш обговорюваними темами у вітчизняній фаховій періодиці стали проблеми надання освітніх послуг в умовах цифровізації, упровадження дистанційного навчання, цифрова компетентність учасників освітнього процесу. Справжнім викликом для закладів вищої освіти, а зокрема і кафедр мовознавчого профілю, став пошук оптимального онлайн середовища для проведення занять у дистанційній формі та визначення ресурсу, комунікативний інструментарій якого повністю задовольнив би потреби викладання мовних дисциплін і дозволив ефективно реалізувати концепцію компетентісно орієнтованого підходу до мовної освіти.

У нашій публікації ми пропонуємо власне бачення організації дистанційної роботи з дисципліни «Друга іноземна мова (німецька)», яке базується виключно на емпіричному досвіді автора. Ключовим принципом організації дистанційного навчання, яким керується кафедра іноземної філології та перекладу КНТЕУ і, зокрема, секція німецької мови, є використання єдиного навчального онлайн середовища. Це пояснюється, перш за все, потребою у дотриманні чіткого розкладу занять, організації самостійної роботи, оцінюванні результатів навчальної діяльності та, найголовніше, налагодженні взаємодії учасників навчального процесу. Якщо ж одночасно застосовуються різні ресурси та онлайн інструменти, це матиме швидше негативний вплив на освітній процес, на що також указують фахівці: «...використання учнями такого розмаїття ІКТ ... ускладнює засвоєння нових знань і вмінь учнями», «перевантажує їх, дезорганізовує», «розсіює сконцентрованість, знижує мотивацію до навчання», «підвищує рівень

психічної напруженості, що, зрозуміло, негативно впливає на результати навчання» [2, с. 48].

З дидактичних міркувань потреби викладання дисципліни «Друга іноземна мова (німецька)» задовольняють онлайн ресурси з можливістю синхронного використання складних конференц-інструментів зі спільним доступом. Досвід використання навчальної платформи Office365 переконує у тому, що навчальний інструментарій, пропонує цією платформою, має низку переваг в різних аспектах:

- *організації навчання* (створення курсу, приєднання учасників до курсу, створення групи, автоматичний пошук зареєстрованих учасників, додавання учасників групою та по одному, відправлення текстових повідомлень і файлів як у групі, так і особистих текстових повідомлень і файлів, збереження повідомлень, файлів, посилань, приміток);

- *навчального інструментарію* (відсутність обмеження дискового простору, створення теки файлів, прикріплення файлів, створення URL (вебпосилання), створення тестових завдань, проведення занять у режимі реального часу за допомогою системи відеоконференцій, спільна робота над навчальним матеріалом, запис, трансляція та збереження відео, віртуальна дошка);

- *аналітико-оцінювальний аспект* (відображення онлайнприсутності на занятті, журнал оцінок, статистика діяльності учасників).

Порівнюючи можливості традиційного аудиторного заняття та онлайнуроку, можна з'ясувати, чи обидві форми навчання однаково ефективно дозволяють реалізувати концепцію компетентісно орієнтованого підходу до мовної освіти. Дистанційне навчання передбачає максимальну автономізацію студента під час вивчення курсу, у той час як аудиторна форма вивчення іноземної мови пропонує переважно перманентні можливості отримання індивідуального консультаційного супроводу викладача. Тому в аспекті *індивідуалізації* бачимо очевидні переваги дистанційної форми [1].

Традиційне аудиторне заняття поступається онлайнзаняттям і в аспекті втілення критерію *автентичності* проблемної ситуації. Так, у додатку Teams, призначеному для проведення відео-конференцій, викладач має змогу продемонструвати на екрані коротке відео чи презентацію або поділитися посиланням на німецькомовний ресурс, що й створює, фактично, іншомовне оточення. Як знаємо з практики, в умовах аудиторної роботи не завжди є технічні можливості для реалізації вказаних видів навчальної діяльності.

Критерій *прозорості очікуваних показників* також ефективно реалізується у процесі дистанційного навчання. Якщо у традиційних підручниках із німецької мови всі вимоги чітко сформульовані на початку та в кінці кожної теми, то онлайнкомунікація дозволяє викладачеві оперативно інформувати студентів про вміння, які будуть сформовані на кожному окремому онлайнзанятті шляхом використання інструментарію у додатку Teams: протягом навчально-тренувального етапу студенти мають можливість попрацювати з прикладами модульного контрольного завдання і ознайомитися зі змістовими та технологічними особливостями інтерактивного контролю, зрозуміти принципи оцінювання. Максимально забезпечують візуалізацію очікувань щодо рівня знань студентів інтерактивні додатки типу Forms.

У фаховій літературі часто згадується як особливий критерій компетентісно орієнтованого навчання так звана «вихідна орієнтація», іншими словами *прямий зворотний зв'язок* через видимі результати діяльності [3]. У названому аспекті вбачаються певні переваги онлайннавчання перед традиційним аудиторним заняттям. Так, додаток Teams (вкладка «Оцінки») передбачає, що після виставлення викладачем балів, студент бачить свій результат у сформованому чек-листі. Студенти бачать як свої бали за окремо виконане завдання, так і накопичення балів у системі, тому самостійно мають можливість підрахувати свої бали за модуль.

Дистанційне навчання з використанням платформи Office365 розширило можливості технології мовного портфоліо: у додатку Sway пропонується

доступ до численних шаблонів портфоліо, включаючи презентації, проекти, фото. Також додаток SharePoint можна використовувати для створення власної веб-сторінки. До того ж, будь-яка онлайнактивність студента автоматично фіксується його акаунтом, а отже систематизація результатів протягом семестру не потребує особливих зусиль. Переваги технологій портфоліо очевидні: студенти мають змогу самостійно відстежувати прогрес власної мовної освіти, для викладача портфоліо студента стає доповненням традиційних контрольних оцінних інструментів.

Поступається дистанційна форма навчання традиційному аудиторному заняттю, на нашу думку, у такому аспекті, як *кооперація*. Попри наявність інструментарію для колективної роботи над презентацією чи текстом (наприклад, додаток OneDrive, де кожен член команди, маючи доступ до документу, виконує свою частину роботи), відсутність живого спілкування, спонтанного, швидкого обміну інформацією між членами команди не дозволяють ефективно реалізувати критерій кооперації у онлайнпросторі.

Перенесення навчального процесу в онлайнплощину дозволило повному осмислити традиційний дидактичний інструментарій, а його практичне застосування виявило низку переваг: активізація комунікативної взаємодії учасників навчального процесу, інтерактивність, що стимулює навчальну мотивацію, автономність та актуалізація вектору самоосвіти. Порівняння можливостей онлайннавчання та традиційних аудиторних занять у вищій школі виявило низку переваг дистанційного навчання. Вважаємо, що вдосконалення інструментарію онлайнплатформ з урахуванням потреб іншомовної підготовки фахівців є актуальною потребою на сучасному етапі.

Література:

1. Гребінник Л.В. Інструментарій та вимоги до студента й викладача при застосуванні змішаного навчання іноземним мовам. *Використання моделі змішаного навчання при викладанні іноземних мов: тези доповідей*

міжвузівського науково-методичного семінару (Київ, 21.03.2018). Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т. 2018. С. 26-29.

2. Спірін О.М., Колос К.Р. Технологія організації масового дистанційного навчання учнів в умовах карантину на базі платформи Moodle. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Вип.79(5), С. 29-58. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v79i5.4090> (дата звернення: 27.12.2021)

3. Boldrini E. Zentrale Bedeutung und Potenzial des Kompetenzkonzepts im Bildungsbereich. *EP – Education permanente. Schweizerische Zeitschrift für Weiterbildung – Revue suisse pour la formation continue – Rivista per la formazione continua*. 2010.

Дегтярьова К. О., Кібенко Л. М., Єлісеєнко А. П.

Деякі питання щодо навчання лексиці іноземної мови студентів немовних закладів вищої освіти

Державний біотехнологічний університет, Харків

Не секрет, що розмір словникового запасу є зручним показником цілої низки освітніх досягнень і здібностей – не лише навичок читання, письма, аудіювання і говоріння, але й загальних знань у галузі науки, історії та мистецтва [1].

Словниковий запас є основою для спілкування. Головною причиною вивчення іноземних мов, загальною для всіх людей, є спілкування в будь-якому режимі. Це двосторонній процес, який вимагає навичок розуміти один одного, уміти кодувати повідомлення, яке хтось хоче передати комусь іншому зрозумілим способом, а також відповідає конкретній ситуації та статусу всіх учасників [2, с. 14].

Словниковий запас – це те, що ми продовжуємо вивчати і розвивати упродовж усього нашого життя, це необмежена навичка. Тоді як частина